Про план знищення Київського Патріархату

Заява Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета

Напередодні святкових днів не хотілося б говорити про прикрі речі, але стрімкий розвиток подій та посилення тиску на Київський Патріархат примушують це робити.

З відповідальністю заявляю – в Україні є намагання реалізувати масштабний план з розвалу та знищення Київського Патріархату.

Цей план створений у Москві та запропонований Московським патріархом Кирилом і його підлеглими для реалізації в Україні. Головна роль у цьому плані відведена органам державної влади.

Реалізація цього плану розпочалася ще під час підготовки до цьогорічного літнього візиту патріарха Кирила в Україну. Найближчий помічник патріарха, митрополит Іларіон (Алфєєв) навесні ц.р. відвідав ряд областей України, де перевіряв ситуацію та шукав тих, кого можна було би виманити з Київського Патріархату. За його власним зізнанням, він намагався схилити до зради покійного митрополита Львівського Андрія, але цей план провалився.

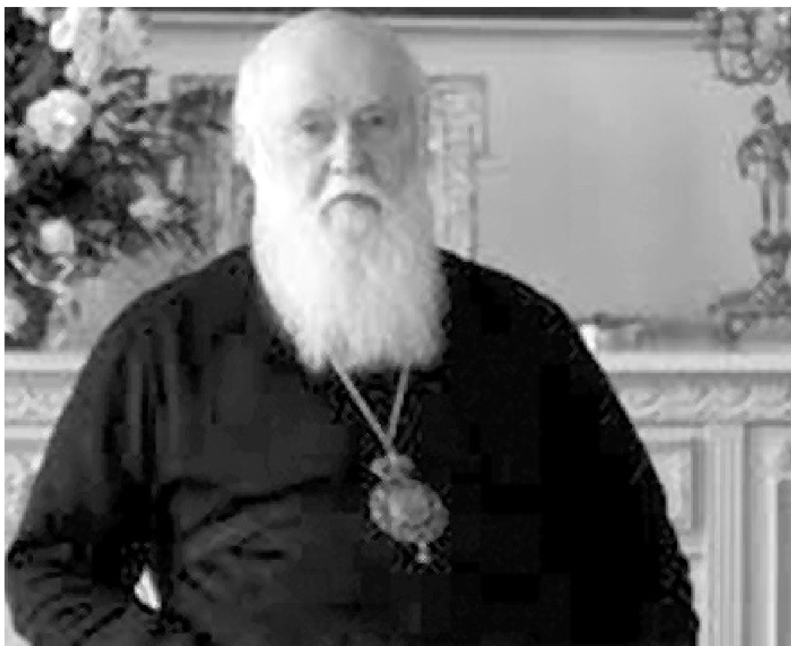
Ще вітку ц.р. до Київської патріархії почали надходити перші повідомлення про те, що через чиновників на рівні району і нижче, а також через спонсорів громад на священиків та парафії починається тиск з метою змусити їх перейти в Московський Патріархат. За минулі місяці ця робота лише посилилася – в окремих єпархіях до 70% священиків пройшли через подібні "співбесіди".

Як це не прикро говорити, але до всіх цих подій прямо причетні представники органів місцевої влади, а одночасність і скоординованість дій свідчить про те, що вони мають підтримку і зі столичних кабінетів.

На Донеччині обласна адміністрація тисне на сільську раду в с. Кам'янка Тельманівського району з метою змусити її передати старовинний храм Вознесіння Господнього у користування щойно створеної громади Московського Патріархату.

На Київщині обласна влада таємно, але терміново (за два тижні) ще у жовтні місяці зареєструвала за сфальсифікованими протоколами зміни до статутів трьох парафій Київського Патріархату – в м. Макарів, в селах Ясногородка та Маковище Макарівського району. Про те, що їхні громади вже два місяці, як в Московському Патріархаті, члени громад довідалися лише 26 грудня. Як вже з'ясувалося, з тих, чиї підписи стоять під протоколом з Макарова, щонайменше троє чоловік про цей документ нічого не знають, що робить його недійсним. В Ясногородці також ні священик, ні парафіяни нічого не знали ані про "збори", ані про те, що їх вже переведено в Московський Патріархат.

У стані підготовки знаходилася і реєстрація змін до статуту парафії в с. Ріжки. Лише вчасне виявлення парафіянами шахрайства з боку колишнього настоятеля допомогло зупинити процес реєстрації змін, адже вся парафія одноголосно проти того, щоби переходити в Московський Патріархат. Зараз колишній настоятель та невідомі особи погрожують по телефону парафіянам і новопризначеному священику розправою за їхню вірність рідній Церкві.

Широкого розголосу набула також ситуація зі столичними кладовищами.

У всіх цих випадках ми бачимо, що представники влади швидко, злагоджено і оперативно діють на користь Московського Патріархату, а коли йдеться про захист інтересів Київського Патріархату, ми чуємо про "вивчення, розгляд", тощо – затягується час та шукаються відмовки.

Зараз не можна сказати, коли і де виникне наступний конфлікт. Але якщо реалізація московського плану не припиниться – конфлікти будуть виникати й надалі.

Через адміністративні та податкові важелі триватиме тиск на спонсорів, які допомагають парафіям Київського Патріархату.

Будуть шукати нестійких і зрадників з числа духовенства Київського Патріархату, пропонуватимуть їм гроші та іншу допомогу - діятимуть так, як синедріон шукав зрадників серед учеників Христа, щоби схопити Його таємно.

Після візиту на інавгурацію Президента В. Януковича патріарх Кирил заявив, що "мода на розкол проходить, розкольники повертатимуться в канонічну Церкву". За час, що минув, промосковські сили змогли знайти в Київському Патріархаті лише кілька зрадників. Тому їм треба до чергового літнього візиту назбирати якнайбільше підтверджень слів Кирила – для цього і задіяний весь московський церковний і політичний вплив на українську владу.

Переконаний – подальша реалізація московського плану загрожує українському суспільству сильним збуренням. Ми ж бажаємо українському народу миру та злагоди. Проте досі на всі наші звернення до влади ми не чуємо нічого, окрім заочних запевнень про "рівне ставлення до всіх конфесій", яке на практиці обертається всебічним сприянням Московському Патріархату та тиском на Київський Патріархат.

Раніше руками влади Москва вже намагалася знищити Київський Патріархат. Кульмінацією цього стали події "кривавого вівторка" 18 липня 1995 р. – побиття міліцією на Софійському майдані процесії з тілом спочилого Патріарха Володимира (Романюка). Наша Церква пройшла це випробування і лише зміцніла після нього, бо навколо неї згуртувалися всі патріотичні сили. Не хотілося б, щоби нинішня влада, як влада тодішня, зрозуміла помилковість своїх дій щодо Київського Патріархату лише після того, як станеться щось, подібне до "кривавого вівторка".

Ми не боїмося нових гонінь на Київський Патріархат – слабкі та невірні можуть від нас відпасти, але, як і під час всяких гонінь, дух і сила віри правдивих синів та дочок Церкви лише зміцниться. Проте ми не хочемо, щоби через нав'язані ззовні плани руйнувалася наша держава.

Закликаю всіх парафіян бути пильними – не допускати, щоби без вашої волі та відома приймалися зміни та доповнення до парафіяльних статутів, якими вашу парафію можуть перевести в Московський Патріархат.

Закликаю суспільство та міжнародну громадськість звернути увагу на порушення прав віруючих Київського Патріархату та на посилення тиску на нашу Церкву. Ваш голос має піднятися на захист правди!

Закликаю журналістів слідкувати за подіями у релігійному житті та висвітлювати їх правдиво і об'єктивно.

І наполегливо закликаю владу і особисто Главу держави – час розпочати справжній і плідний діалог. Інакше Україна ризикує повернутися до силової міжконфесійної боротьби початку 90-х років.

Сподіваюся, що у новому, 2011 році станутся зміни на краще.

Вітаю всіх з наступаючим Різдвом Христовим, яке вселяє в нас впевненість у тому, що добро і правда завжди переможуть зло! Закликаю на весь український народ Боже благословення!

ФІЛАРЕТ,
Патріарх Київський і всієї Руси–України
30 грудня 2010 р.

Десять невиконаних обіцянок Януковича

У Львові складено Топ–10 невиконаних обіцянок Президента України Віктора Януковича, які він декларував під час президентської кампанії та в своїй передвиборчій програмі.

У повідомленні йдеться, що в "році, що минув, В. Янукович залишить не лише поганий слід у історії, а й добрі наміри, з якими він рік тому балотувався на президентську посаду. "Україна для людей", "Почую кожного", "Податкові канікули для малого бізнесу на 5 років"... Усі ці гасла сьогодні більше нагадують чорний гумор. В. Янукович не просто не виконує своїх обіцянок. Він робить усе з точністю до навпаки".

1. Мінімальна пенсія 1200 грн. уже в 2011 році.

Мільйони українських пенсіонерів можуть почуватися використаними та обдуреними, бо, згідно з Держбюджетом на 2011 рік, мінімальна пенсія становитиме заледве 800 гривень. На додачу українським жінкам на 5 років планується підвищити пенсійний вік.

2. Податкові канікули для малого бізнесу на 5 років.

Лише зусиллями мільйонів українців вдалося відвернути запровадження податкового гетто. Ніяких податкових канікул у планах В. Януковича не було. Натомість влада так залякала підприємців Податковим кодексом, що вже скасування окремих його репресивних статей бізнесмени розцінили як перемогу.

3. Надання освітянам та лікарям статусу державного службовця.

Цей пункт передвиборчої програми В. Януковича не виконано через те, що відповідний закон при розгляді в парламенті не підтримала найчисельніша фракція Партії регіонів.

4. Підвищення соціальних стандартів.

У Держбюджеті на 2011 рік соціальні видатки зменшено в середньому на 10%. Зокрема, на 40% скорочено видатки на надання одноразової матеріальної допомоги інвалідам та непрацюючим малозабезпеченим особам. Стипендії, у тому числі для дітей-сиріт, встановлено на рівні грудня 2010 року і не індексуються. Загальну суму видатків на щорічну разову допомогу ветеранам війни в проекті бюджету на 2011 рік зменшено на 8,5%. "Батьківщина" нагадує, що саме Партія регіонів не підтримала законопроект про підвищення соціальних стандартів у лютому 2010 року.

5. Скорочення витрат на утримання органів влади.

У держбюджеті на 2011 рік збільшено фінансування: Національного агентства з питань Євро-2012 – у 162,5 рази (6,5 млрд. грн.);
"Укравтодору" – на 86% (6,5 млрд. грн.);
Вищої ради юстиції – на 67%;
Вищого господарського суду – на 42,2%;
Державного управління справами – на 37%;
Вищого адміністративного суду – на 27,7%;
Керівництва Міносвіти – на 21%;
Генпрокуратури – на 83% (1 млрд. грн.);
СБУ – на 21%;
Міноборони – на 20% (2,3 млрд. грн.);
МВС – на 15% (1,8 млрд. грн.).

6. Подолання корупції.

Рівень корупції в Україні Міжнародна правозахисна організація "Transparency International" оцінює як найгірший серед "нових незалежних країн". Україна, за даними опитування, опинилася в одній групі з Азербайджаном, Литвою та Пакистаном. Найбільш корумпованими, на думку опитаних, в Україні є суди.

7. Перехід на контрактну армію вже з 2011 року.

Виконання обіцянки відкладається як мінімум на 5 років. Міністр оборони Михайло Єжель визнає, що в кращому разі цей процес лише розпочнеться в 2011 році. А повний перехід на контрактну службу відтерміновано до 2015 року.

8. Здешевлення російського газу.

"Здавши" Росії Чорноморський флот до 2042 року, Україна не отримала жодних преференцій. Навпаки: оплату за газ для населення збільшено з 1 вересня на 50%, з 1 квітня 2011 року буде підвищено ще на 50%. Таким чином, з часу обрання В. Януковича газ для населення подорожчає удвічі – на 100 %.

9. Відродження та розвиток української культури.

Міністром освіти та культури призначено українофоба Дмитра Табачникак. "Про що ще ми можемо говорити?", – зазначає Львівська "Батьківщина".

10. Мораторій на ідеологічні питання, що роз'єднують суспільство.

Урядом В. Януковича скасовано державний екзамен з української мови для бакалаврів у вищих навчальних закладах; припинено практику перекладу українською мовою російськомовних синхронів у новинах на УТ-1; скасовано норму про український дубляж іноземних фільмів; підручник з "Історії України" цензурували на користь Росії: УПА прирівняли до загонів Ковпака та Сабурова, зникла з підручника фотографія Романа Шухевича, викинуто згадки про бій під Крутами та інформацію про Помаранчеву революцію; насаджування РПЦ Московського патріархату.

Інтелігенція вимагає від Януковича припинити переслідування Тимошенко

Представники української інтелігенції вимагають припинити політичні переслідування лідера опозиції, голови партії "Батьківщина" Юлії Тимошенко. Про це йдеться у відкритому зверненні представників української інтелігенції на захист Ю. Тимошенко. Документ підписали Іван Дзюба, Дмитро Павличко, Левко Лук'яненко, Мирослав Попович, Юрій Щербак, Ігор Юхновський, Марія Матіос, Юрій Андрухович, Микола Жулинський – загалом 32 особи.

"15 грудня 2010 року демократія в Україні зазнала жорстокого удару. Це дата, з якої політичні переслідування набрали якісно нового значення й загрозливого розмаху. Свобода розтоптана, диктатура Партії регіонів показала своє справжнє обличчя. Досі команда Януковича намагалася залякати опозицію та громадянське суспільство тихими репресіями та арештами. А тепер, коли Генеральна прокуратура пред'явила звинувачення з підпискою про невиїзд голові партії "Батьківщина" Юлії Тимошенко, людині, що за неї на президентських виборах проголосувало дванадцять мільйонів громадян України, влада продемонструвала зухвалий намір остаточно знищити реальну опозицію, перейти до авторитарного правління в державі", — наголошується в зверненні.

Представники української інтелігенції вважають, що очевидними є абсурдність і політична вмотивованість звинувачення, висунутого лідеру партії "Батьківщина".

"Кримінальна справа проти Юлії Тимошенко побудована тільки на тому, що начебто вона в розпал економічної кризи використала для виплати пенсій кошти від квот за викиди парникових газів. І хоча Державне казначейство підтверджує, що всі ці кошти до останньої копійки досі залишаються на його рахунках, влада погрожує Тимошенко позбавленням волі на строк від 7 до 10 років", — сказано у документі.

Представники української інтелігенції вважають, що Президент доручив генеральному прокурору порушити проти Ю. Тимошенко справу, щоб усунути її від політичної діяльності та знищити опозицію.

"Віктор Янукович розуміє, що саме Юлія Тимошенко буде його головним конкурентом на майбутніх парламентських і президентських виборах, що саме Юлія Тимошенко є уособленням справжнього опору антиукраїнській та антидемократичній політиці, яку здійснює нинішній режим", — переконані підписанти звернення.

Вони також зазначають, що український народ має гіркий, трагічний досвід перебування під владою єдиного "непомильного" ленінсько-сталінського режиму. Ми пам'ятаємо, що нищення свободи та альтернативи в політиці обернулося для народу безправністю, бідністю, голодоморами, приниженням гідності, духовності, русифікацією...

"Сьогодні ми стоїмо на порозі часу, коли все, що ми пережили в ХХ ст., починає повторюватися. Знову панує одна партія, чиниться політичний тиск на суспільство та ЗМІ, переслідується опозиція, процвітає беззаконня та корупція, влада здає національні інтереси й руйнує підвалини української ідентичності та державної незалежності України. Бандитське побиття у Верховній Раді депутатів із партії "Батьківщина" депутатами з Партії регіонів ще раз засвідчує, що "регіонали" поводяться на українській землі як окупанти", — переконані представники української інтелігенції.

Вони вимагають від Президента України негайно "покласти край політичним репресіям, позбутися депутатів-бандитів зі свого оточення, забезпечити збереження демократії, дотримання законності та прав людини в країні", а також припинити політичні переслідування Ю. Тимошенко.

Після другого обшуку єдину на території Росії Бібліотеку української літератури в Москві опечатано й зачинено. Про це повідомила директор цього закладу Наталя Шарина.

Закрили українську бібліотеку в Москві

За її словами, 24 грудня в бібліотеці відбувся другий обшук, у результаті якого було вилучено жорсткі диски з комп'ютерів, а також читацькі квитки.

Директор підкреслила, що обшук проводили на підставі відповідної постанови слідчі відділу по боротьбі з екстремізмом Центрального адміністративного округу МВС Росії по місту Москві Павло Тимофеєв і Ацамаз Багдаєв.

Крім того, керівник повідомила, що ці співробітники МВС Росії під час щорічного вивозу сміття з бібліотеки — старих буклетів, вивісок, стільців — за участю російських телеканалів: "Першого каналу" й каналу "Вести" намагалися підкинути в це сміття принесені з собою видання.

За словами Н. Шариної, спочатку П. Тимофеєв намагався покласти цю літературу на книжкові полиці всередині бібліотеки, проте після того, як це помітили співробітники і "вигнали його з будівлі", він кинув згорток у сміттєвоз.

Директор бібліотеки повідомила, що після того, як згорток дістали зі сміття, співробітники МВС забрали його в автомобілі.

Н. Шарина також повідомила, що після того було складено протокол, куди було внесено всю цю інформацію, пізніше на місце прибула заступник начальника Управління культури Центрального адміністративного округу Москви Оксана Гришина й заявила, що бібліотека мала бути закритою раніше на підставі нібито відправленого факсу на адресу Н. Шариної.

Вона зазначила, що по тому бібліотеку було закрито й опечатано 24 грудня. Директор бібліотеки підкреслила, що слідчі поводилися неналежно й погрожували їй. Зокрема, вони заявляли: "Ви погіршуєте своє становище".

Н. Шарина повідомила, що має намір за даним фактом звернутися в прокуратуру й службу власної безпеки МВС Росії.

Відповідаючи на запитання кореспондента УНІАН, з чим пов`язані такі дії російської влади проти Бібліотеки української літератури, Н. Шарина сказала: "Це не пов`язано з будівлею. Це пов`язано з чимось серйознішим — з останніми подіями в Москві (із заворушеннями на Манежній площі та наступного дня. - УНІАН). Президент Росії сказав боротися з екстремізмом і націоналізмом — ось вони і борються".

Як повідомляв УНІАН, 23 грудня відділ боротьби з екстремізмом МВС Росії вилучив з Бібліотеки української літератури в Москві понад 50 книг для проведення психолого-лінгвістичної експертизи. Це, зокрема, книги про митрополита Андрія Шептицького, про ОУН – УПА, про діяльність руху "Пора", а також екземпляри газет "Нація і держава", "Шлях перемоги", "Українське слово".

unian.net

Письменницю Марію Матіос переслідує Генпрокуратура

Письменниця Марія Матіос заявляє про політичне переслідування її з боку Генеральної прокуратури.

З цього приводу вона звернулася з відкритим листом до генерального прокурора Віктора Пшонки.

Матіос пише, що з кінця минулого року її "публічна діяльність, а саме — письменницька творчість" потрапила у сферу зацікавлення Генпрокуратури та Міністерства внутрішніх справ.

За словами письменниці, 17 грудня працівники Шевченківського райвідділу внутрішніх справ Львова за дорученням ГПУ розшукували її у видавництві "Піраміда", щоб вилучити з продажу примірники книги Матіос "Вирвані сторінки з автобіографії", яка визнана "Книгою року-2010".

При цьому, зазначає авторка, міліціонери відмовилися показувати працівникам видавництва документи, а після телефонної розмови лише з відстані продемонстрували "якесь доручення та ксерокопії сторінок" книги Матіос.

"Історія незалежної України не знає жодного факту намагання вилучити книжки Шевченківського лауреата з продажу силами правоохоронних органів та ще в такий "оригінальний" спосіб!", — вказує письменниця.

"Який стосунок до мене та до моєї творчості мають правоохоронні структури, зокрема, Міністерство внутрішніх справ, дільничні інспектори якого із посиланням на розпорядження генерального прокурора опитують мешканців тих будинків у Києві, де моя родина мешкала свого часу, змушуючи їх підписувати відповідні свідчення щодо мене?", — запитує Матіос.

За її словами, 11 січня цього року працівник міліції Печерського району Києва робив обхід будинку, в якому родина Матіос наймала квартиру "ще за царя Гороха", і розшукував "громадянку М. Матіос", демонструючи її колишнім сусідам розпорядження генпрокурора та ксерокопії сторінок книжки письменниці.

"Такі дії працівників правоохоронних органів мають усі ознаки шантажу та безпідставного психологічного тиску. І я їх розцінюю як неприпустимі з точки зору здорового глузду та професіоналізму їхніх виконавців, а також як такі, що принижують мою людську честь, гідність і моє письменницьке ім'я, створюють дискомфорт моїй родині та близьким", — заявляє письменниця.

Матіос наголошує, що таких дій не розуміють і її літературні агенти та перекладачі в Америці, Німеччині, Франції, Ізраїлі та інших країнах, які про це "знають із преси".

Письменниця зазначає, що якщо ГПУ чи МВС хочуть обговорити з нею "літературні чи будь-які інші теми", то "у час новітніх технологій та високопрофесійних українських "шерифів" у Києві у кліп ока можна знайти відому людину, без демонстрації м'язів і психологічного тиску", а не влаштовувати на неї протягом місяця "лови".

Марія Матіос відома як автор книг "Солодка Даруся", "Нація", "Життя коротке" та інших.

У грудні 2010 року ветерани Великої Вітчизняної війни звернулися до прокуратури з вимогою вилучити з продажу її книгу "Вирвані сторінки з автобіографії" на підставі того, що письменниця порівнює пам'ятник перемоги у столиці з фалосом.

Між тим, днями письменник Сергій Пантюк повідомляв про обшук у помешканні письменницького подружжя Марини Брацило та Юрія В. Ноги.

Богдан Горинь: Російська влада свідомо знищує українську діаспору

"Боротьба з екстремізмом – лише привід для винищення будь-яких проявів самоорганізації української громади в РФ", – коментує закриття єдиної української бібліотеки в Москві член Політради Народного Руху Богдан Горинь.

"Російські правоохоронці виконують вказівку на "боротьбу з націоналізмом", одержану після заворушень на етнічному ґрунті в Москві. Тільки мішенню чомусь обрали саме український націоналізм, хоча він тут, у цьому конфлікті, взагалі ні до чого" – обурюється пан Горинь.

Богдан Горинь нагадує також, що в РФ немає жодної української школи, котра б фінансувалася з держбюджету, в той час як такі російські школи є в кожному обласному і більшості районних центрів України. Крім того, в Україні діють російські театри, центри російської культури та інші установи.

Викликає подив, що відсутність паритету не є предметом переговорів між Україною та Росією. В той час як сусідня Угорщина дає закордонним угорцям представництво в своїх органах влади, Польща видає закордонним полякам "посвідчення поляка", а Румунія паспортизує буковинців – наші керівники роблять вигляд, що закордонні українці їх не стосуються.

"Те, що відбувається в Росії, – це свідоме знищення Кремлем української діаспори як організованої спільноти. І відбувається це за умов мовчазної згоди офіційного Києва," – резюмує Богдан Горинь.

P.S. Як повідомив директор департаменту інформполітики МЗС Олег Волошин, після різдвяних свят Бібліотеку української літератури міста Москви знову відкрито, але про повернення вилучених книг та читацьких квитків мова не йде.

МОВНА СИТУАЦІЯ В УКРАЇНІ:

Мовне питання є важливою складовою ширшої проблеми – проблеми української ідентичності, позаяк багато хто вважає мову підґрунтям цієї ідентичності. Саме тому це питання в ретроспективному плані "намертво" вплетене в історію пошуків, обстоювання та відстоювання згаданої ідентичності/тожсамості українців.

1. Від XVII століття до 1917 року

Сучасна мовна ситуація в Україні є насамперед результатом тривалої війни проти української мови, української ідентичності й української державності, яку Росія розпочала після 1654 р. Нині часто згадуваний циркуляр міністра внутрішніх справ імперії Павла Валуєва від 18.07.1863 р. був своєрідним свідченням того, що попри всі перешкоди українська мова існувала й розвивалась. Інакше П. Валуєву не довелося б посилатися на тих "малоросів", які, мовляв, самі "досить ґрунтовно доводять, що ніякої малоросійської мови не було, немає і не може бути, і що говірка їхня, яку використовує простолюд, є та сама російська мова, тільки зіпсута впливом на неї росіян, і навіть більш зрозуміла, ніж українська мова, яка тепер вигадана для них деякими малоросіянами і особливо поляками".

Мовне питання тісно поув'язувалося з політичним, з тими "сепаратистськими" задумами, у яких звинувачували українців, підбурюваних (на переконання багатьох поколінь московських політиків, чиновників і аналітиків) поляками, австрійцями і німцями з ворожими намірами щодо Росії. Примітним етапом у розвитку антиукраїнської політики стала поява в 1876 р. Емського указу. Цим документом, підписаним царем Александром II у німецькому місті Емсі, вимагалося: "1) Не допускати ввозу в межі Імперіїі і без особливого на те дозволу Гол. Упр. у Справ. Друк. будь-яких брошур, що видавалися за кордоном малоросійською говіркою; 2) друкування і видання в Імперії оригінальних творів тією самою говіркою заборонити, за винятком лише: а) історичних документів і пам'яток і б) творів художньої літератури, але з тим, щоб під час друкування історичних пам'яток обов'язково зберігався правопис оригіналів; у творах же художньої літератури не допускати жодних відступів від загальноприйнятого російського правопису, і щоб дозвіл на друкування творів художньої літератури давався не інакше, як після розгляду рукописів у Гол. Упр. у Спр. Друк. Заборонити також різні сценічні вистави і читання малоросійською говіркою, а також друкування нею ж текстів до музичних нот; припинити подальше видання газети "Кіевскій телеграф". У 1881 році царський уряд дещо модифікував Емський указ, зробив певне полегшення, дозволивши друкувати українські словники, тексти до нот, ставити українські театральні вистави. Останнє було особливо важливо, оскільки український театр, по суті, був єдиною публічною трибуною, з якої у той час можна було почути українське слово.

Утиски українського слова тривали й у XX столітті. Під час революційних 1905—1907 рр. подій українці виступили з вимогами щодо розвитку шкільництва та викладання рідною мовою. У деяких вузах було відкрито українознавчі кафедри. Однак навіть царський маніфест 17.10.1905 р. і "Тимчасові правила про періодичну пресу" від 24 листопада того самого року не змінили ситуацію. Емський указ офіційно не був скасований, посадовців переслідували за вживання української мови і передплату українських видань, уможливлених згаданим маніфестом.

Після 1907 року українці набули більшої можливості видавати твори, журнали й газети українською мовою. Вже 1908 р. заборона Сенатом діяльності Полтавської "Просвіти" ознаменувала початок нового туру антиукраїнських акцій. 02.02.1910 р. Міністерство внутрішніх справ видало циркуляр, яким губернаторам наказувалося перешкоджати заснуванню українських і єврейських товариств, незалежно від того, яку мету вони перед собою ставлять. На початку 1911 р. згадане міністерство в доповіді Сенатові підкреслило, що метою державної політики є недопущення національного відродження українців.

Закриття реґіональних "Просвіт", заборона урочистостей (як, наприклад, скандальна заборона відзначення у 1911 р. 50-річчя смерті Тараса Шевченка) — такими були прояви антиукраїнської політики. З початком Першої світової війни утиски української мови були продовжені.

Загалом між 1798 і 1916 рр. уключно в Російській імперії було видано 3 214 найменувань україномовних книжок і брошур. Майже дві третини з них були надруковані після революції 1905 р. Цензурні закони утримували при цьому україномовні публікації в межах белетристики: близько трьох чвертей усіх видань, що з'явилися до 1917 року, належали до цієї категорії.

2. Мова в період "українізації" в УНР і УСРР (1917 – 1933)

Створення Української Центральної Ради (УЦР), а згодом і Української Народної Республіки (УНР) відкрило нові можливості для зміни статусу української мови. Хоча вона не набула статусу державної, але нею писалися всі державні та урядові акти. 07.03.1918 р. був виданий циркуляр Ради Народних Міністрів губернським і повітовим комісарам про застосування української мови. Він вимагав перекласти українською мовою ті постанови Тимчасового уряду, що не були скасовані урядом УНР, і наголошував: "Всякі написи і вивіски повинні бути негайно зробленими на українській мові".

Історія відвела УЦР не так багато часу, але ситуація не змінилася кардинально і з постанням гетьманату П. Скоропадського. Українською мовою друкувався "Державний вісник", видавалися закони тощо. Відчутною стала "українізація" книговидавничої справи. Всього у 1917—1918 рр. з'явилася 1 831 назва україномовних книжок загальним накладом 16,2 мільйона примірників, що становило 70% усієї книжкової продукції.

Проте і в короткий час існування гетьманату проявилася задавнена тенденція. Її виразно сформулював у своїй записці до прем'єр-міністра Ф. Лизогуба у вересні 1918 р. правник, педагог, письменник (за гетьманату — член Державного сенату) С. Шелухін. Він констатував, що з деякого часу проти української мови "почалися всякі підкопи, як проти відомої національної ознаки української державної самостійности і окремішности од Росії. Не можна не завважити, що похід проти української мови зростає одночасно з ростом походу проти української державності...". До учасників цього "походу" Шелухін відносив більшовиків, а також російських централістів, шовіністів, русифікаторів, тих, хто прагне "знищити українську державність і утворити знову ними ж розваляну "єдину неділиму" Росію з поневоленням України". За таких умов, уважає він, "безперечно треба видати закон про те, що в українській державі державна мова українська і тільки одна українська".

УНР зазнала поразки, але самим фактом свого існування вона демонструвала прагнення українців до державності. Цього не змогли проіґнорувати більшовицькі лідери, які пішли на створення формально суверенної УСРР/УРСР. Вони запровадили політику "коренізації", а відтак і

"українізації", за якої мовне питання неминуче мало постати знов.

Розпочалася ця політика офіційно у квітні 1923 р. Її основним завданням було "вкорінення" влади на місцях, підготовка, виховання і висування кадрів корінної національності, врахування національних факторів у формуванні партійно-державного апарату. Для неросійських народів тодішнього СРСР "коренізація" на практиці означала дерусифікацію, вивільнення різнопланових можливостей представників того або іншого народу. Організація мережі шкіл усіх ступенів, закладів культури, газет і журналів, книговидавничої справи мовами корінних національностей — це лише деякі ключові проблеми, що їх належало тепер вирішувати за офіційної державної підтримки на місцях. КП(б)У здійснювала цю політику двома напрямами, додержуючись лінії на "українізацію" й одночасно на максимальне сприяння розвиткові національних меншостей. Практично цю лінію реалізував, насамперед, наркомат освіти УСРР.

Незважаючи на те, що "українізація" була неоднозначним і доволі специфічним явищем, вона була сприйнята представниками інтеліґенції. Зрозуміло, в першу чергу прокомуністично налаштованими, але також і тими, які прагнули в рамках тодішньої державності підтримувати національні традиції. Невипадково завдяки зусиллям таких діячів, як академік М. Грушевський (він повернувся в Україну у березні 1924 р.) та інших, історичний і культурний процеси в Україні почали розглядатися як такі, що розвивалися поряд з історією Росії, а не як регіональний варіант останньої.

У 1925 р. за сталінською рекомендацією ЦК КП(б)У очолив Л. Каганович, який з притаманним йому адміністративним тиском взявся "українізувати" партійно-державні кадри, оскільки саме такою була лінія Москви. Слід визнати, що під час перебування Кагановича на цій посаді у справі "українізації" було досягнуто помітних зрушень. Якщо у 1924 р. тираж усіх українських газет дорівнював 90 тис., то у 1927 р. — 500 тис. примірників. У 1929 р. в УСРР виходило 54 українські газети (20 російських і 11 мовами національних меншин). Українські газети становили 65% загального накладу.

Підтримка Кагановичем "українізації" була мотивована виятково вимогою Сталіна забезпечити йому підтримку української компартії в боротьбі з опонентами. Тобто "українізація" була тактичним тимчасовим маневром, а не стратегічним курсом.

Поступово кампанія цькування української інтелігенції переростає в терор проти неї. З 1930 р., навесні якого відбувся процес "СВУ" (вже на цьому процесі були обвинувачені співробітники ВУАН, а також Інституту української наукової мови — ІУНМ, комісії "Словника живої мови"), можна говорити про ще офіційно недекларований, але цілком зрозумілий поворот у політиці "українізації". Влада починає вбачати в її прибічниках "п'яту колону". Проте навіть усунення О. Шумського з посади наркома освіти не призвело до повної русифікації, оскільки "українізація" вже встигла змінити співвідношення сил між комуністичним режимом і українським національним рухом.

Важливий етап мовної політики пов'язаний з діяльністю наркома освіти УСРР у 1927 — 1933 рр. — одного з найвідоміших лідерів українського "націонал-більшовизму" М. Скрипника, який виступав активним захисником української культури, вірячи в можливість синтезу просякнутих інтернаціоналізмом комуністичних ідей з національним відродженням.

Проект Закону про мови може збільшити напругу між носіями різних мов

Голові Верховної Ради України
В. Литвину

Шановний пане Голово,

Дуже вдячний вам за вашого листа від 17 листопада 2010 року, в якому Ви інформуєте мене про розвиток подій навколо роботи Верховної Ради над законопроектом про мови в Україні (№ 1015-3).

Як ми й домовлялися, я надсилаю вам мою оцінку цього законопроекту (додається). Те, що проект Закону про мови спрямований на започаткування далекосяжної реформи законодавчого поля у мовній сфері, заслуговує на позитивну оцінку. Попри те, що я відзначаю кілька позитивних аспектів, законопроект про мови містить також низку суттєвих недоліків. Загалом проект Закону не передбачає врегулювання мовного питання в Україні таким чином, щоб це відповідало правам національних меншин згідно з міжнародними стандартами, не передбачає підтримку балансу між інтересами різних суспільних груп та не сприяє інтеграції й стабільності українського суспільства. На мою думку, проект Закону про мови може радше збільшити, а не зменшити напругу між носіями різних мов та поглибити існуючий поділ у суспільстві, що у свою чергу робить законопроект контр-продуктивним з точки зору стабілізації українського суспільства.

З огляду на це я рекомендую владі України утриматися від розгляду проекту Закону про мови в Україні у його теперішній формі та натомість зосередитися на здійсненні всеохоплюючої реформи застарілого українського законодавства у сфері національних меншин та мовних питань. Як зазначалося в ході наших попередніх зустрічей та листування, на моє переконання, проведення широких та прозорих консультацій за участю представників національних меншин, різних лінгвістичних груп, та громадянського суспільства загалом може сприяти досягненню суспільного компромісу та забезпечити захист і повагу як інтересів держави, так і спільнот.

Я сподіваюся, що моя оцінка законопроекту буде взята до уваги у Верховній Раді України і я закликаю Вас ознайомити з нею всіх народних депутатів України.

Як завжди, я готовий допомагати вам та з нетерпінням очікую на нашу подальшу взаємодію.

Щиро Ваш Кнут Воллєбек,
Верховний Комісар ОБСЄ
у справах національних меншин.

ІСТОРІЯ Й СУЧАСНИЙ СТАН

Він, твердо обстоюючи власну позицію, проявив надзвичайну активність у ході підготовки та видання українського правопису, який був затверджений постановою Раднаркому УСРР від 04.09.1928 р. і під назвою "скрипниківського" діяв до 1933 р., тобто до року загибелі його ініціатора. Нарком освіти УСРР постійно викликав роздратування центру своєю увагою до українців за межами України. Його стараннями вдалося на території Російської Федерації створити близько 500 українських шкіл та 2 технічні вузи (хоча в цьому було чимало формалізму і, безперечно, спротиву). Гостро відреагував він на збірник "Власть советов за 10 лет", що вийшов друком у Ленінграді 1927 р. Скрипник наполягав на тому, що українська література й мистецтво мають не менші успіхи, ніж російські. Можна було б наводити й деякі інші приклади, що підтверджують: для Скрипника не було сумніву в тому, що Україна повинна і в змозі мати свою власну мову, літературу, мистецтво не гірші від мов, літератури й мистецтва інших народів.

Радикальна зміна партійної лінії відбулася між 1930–1934 рр. — у всіх неросійських республіках було розгорнуто чистку місцевих комуністів і безпартійної інтелігенції, знищено значну частину кадрів, санкціоновано боротьбу з різного роду "національними ухилами" та проявами "буржуазного націоналізму". В Україні Сталін не довіряв не лише окремим керівникам, а й цілій партійній організації УСРР загалом. Це засвідчив його лист до Кагановича, написаний 11.08.1932 р. У ньому Сталін вказував на погану роботу партійних і державних працівників, незадовільну роботу ГПУ УСРР у боротьбі із "контрреволюцією". Однак унікальним у цьому листі було не те, що він з недовірою поставився до українського селянства. Безпрецедентним було те, що Сталін поставив під сумнів лояльність всієї партійної організації України, в якій, за його твердженням, домінували "петлюрівці" й агенти Пілсудського.

Це був виразний антиукраїнський сигнал. Зрозуміло, евфемізми щодо "справжньої фортеці" і "зразкової республіки" мали перетворитися на низку політичних і господарських заходів. Їх комбінація мала на меті:

1) вичавити з України максимальну кількість хліба (що мотивувалося потребами модернізації і необхідністю годувати міста);

2) здійснити репресивну "чистку" всіх суспільних сфер (що мотивувалося засиллям латентних "українських націоналістів" та інших ворогів).

Невипадково в Україні голод перетворився не лише на інструмент терору, а й на інструмент національної політики. 14.12.1932 р. Сталін разом з Молотовим підписав постанову ЦК ВКП(б) і Раднаркому СРСР у зв'язку з проведенням хлібозаготівель. Цей документ вимагав "правильного проведення українізації" в Україні і за її межами, в регіонах, де компактно проживали українці. Документ також містив категоричну вимогу боротися з петлюрівськими й іншими "контрреволюційними" елементами.

Це означало не тільки кінець хоча йконтрольованої, але все-таки "українізації". Це була вирішальна фаза приборкування "українізованої" самими більшовиками України, ліквідація того "націоналістичного" потенціалу, який вже ніколи не повинен був відродитися. Ось чому сам голод і брехливі версії про його винуватців стали для сталінського режиму бажаним і конкретним приводом для зміни лінії в національному питанні, для могутніх репресивних кампаній, що згодом органічно "вписалися" в єжовський "великий терор" 1936 — 1938 рр. Усе це вплинуло і на мовну політику, зокрема, призвело до "сталінізації" української мови.

3. "Контрукраїнізація" (1933–1941)

Важливим етапом у мовній політиці стало зняття М. Скрипника з посади наркома освіти УСРР 1933 р. На його місце був призначений В. Затонський, який невдовзі став членом політбюро ЦК КП(б)У. Першим заступником наркома освіти було призначено А. Хвилю, відомого по боротьбі з "націонал-ухильниками" в середині 1920-х рр. З 6 квітня почала діяти очолювана ним комісія для перевірки стану на "мовному фронті". 24.04.1933 р. Хвиля надіслав до Політбюро ЦК КП(б)У доповідну записку з питань мовознавства, в якій Скрипника було звинувачено в сприянні буржуазно-націоналістичній лінії в питаннях створення української наукової термінології.

Згодом журнал "Більшовик України" вмістив велику статтю Хвилі "Викоріненити, знищити націоналістичне коріння на мовному фронті". Основним її пафосом стало обвинувачення в нібито свідомо насаджуваному протиставленні української мови російській. Ця відверто погромна публікація містила наступні висновки:

1. На мовному фронті ми маємо проведену націоналістичними українськими елементами шкідницьку роботу.

2. Ця робота йшла по лінії відгороджування української мови від російської мови, відгороджування термінології, спрямування української термінології на буржуазно-націоналістичнічні шляхи.

3. В Українському правописі, особливо 3-й розділ, це відгороджування української мови, термінології від російської мови продовжено вже в правописній формі та при запозиченні чужоземних слів.

4. Проти цієї роботи Наркомос України не вів будь-якої боротьби, а навпаки, сприяв цьому.

5. Отже, потрібно:

а) припинити негайно видання всіх словників,

б) переглянути словники і всю термінологію,

в) провести уніфікацію технічної термінології з тою термінологією, що є в Радянському Союзі і вживана й на Україні,

г) переглянути кадри на мовному фронті і вигнати з цього фронту буржуазно-націоналістичні елементи,

д) переглянути український правопис,

е) змінити настанову щодо мовного оформлення УРЕ,

ж) видати спеціального документа, який би всі ці питання всебічно охопив і забезпечив цілковитий дальший розвиток української радянської культури на мовному фронті дійсно більшовицькими шляхами, так як цьому вчив нас Ленін, як цьому вчить нас тов. Сталін".

Наслідком цих інвектив стало створення спеціальних груп, що мали переглядати заборонені термінологічні словники і заміняти "націоналістичні" терміни "інтернаціональними". Результатом цих мовних ревізій стала низка виданих у 1934–1935 рр. термінологічних бюлетенів, що визначили нові засади українського термінотворення на весь наступний радянський період. Авторитарно впроваджена зміна низки інших норм Харківського правопису загрожувала розвитку української літературної мови як незалежного мовного утворення.

Скрипник зрозумів, що його загнали в глухий кут, а тому 07.07.1933 р., коли на політбюро ЦК КП(б)У почалося обговорення його листа, пішов із засідання і застрелився у своєму робочому кабінеті. Це був знаковий акт у контексті згортання політики "українізації". Це, зокрема, засвідчила робота об'єднаного пленуму ЦК і ЦКК КП(б)У, що відбувся 18 — 22.11.1933 р. Цей пленум став не тільки апофеозом політичної кампанії проти "скрипниківщини", а й однозначно констатував у резолюції, що "в даний момент головна небезпека є місцевий український націоналізм, що поєднується з імперіалістичними інтервентами".

Об'єктом атаки під час проведення кампанії боротьби із "скрипниківщиною" став насамперед наркомат освіти та вся система культури, освіти та науки. Протягом лише 1933 р. в обласних управліннях народної освіти за політичними мотивами замінено 100% керівництва, у районних — 90%. Всі вони були піддані різним формам репресій. 4 тисячі вчителів були увільнені із шкіл України як "класово-ворожі елементи". Розширювалася мережа російських шкіл і класів. З 29 директорів педагогічних вишів звільнили 18, роботу втратили також 210 викладачів. За неповними підрахунками лише за період з грудня 1932 по травень 1937 рр. було репресовано 71 українського письменника. Загалом під час сталінських беззаконь піддано репресіям близько 500 письменників, які жили і працювали в Україні.

Нагадаємо, що в цілому у 1920 — 1950 рр. у СРСР репресій зазнали 2 000 літераторів, близько 1 500 з них загинули у тюрмах і таборах, так і не дочекавшись свободи.

Справа не обмежилася лише сферою освіти. Як уже було зазначено, у 1933 р. було прийнято новий "Український правопис". Це прийняття супроводжувалося пошуками націоналістів у Інституті мовознавства при ВУАН (його створили в 1930 році на базі ІУНМ та інших мовознавчих установ ВУАН), а висновки термінологічних комісій і відповідні резолюції Народного комісаріату освіти УСРР у 1933 — 1934 рр. забороняли впроваджувати в українську термінологію будь-які нові терміни поза посередництвом російської мови. Комісія для перевірки роботи на "мовному фронті" ухвалила спеціальну резолюцію в питанні термінології. У цьому документі було визначено "правильні методологічні засади укладання російсько-українських словників", які полягали у вимозі "у жодному разі штучно й тенденційно не обминати спільних для обох мов елементів (слів), зокрема й слів інтернаціонального походження".

Резолюції проголошували, що відтепер дотримання "правильних методологічних засад" діяльності мовознавчих інститутів контролюватиме партійний провід, під керівництвом якого буде переглянуто й перебудовано плани науково-дослідної роботи "на базі глибокого опрацювання і усвідомлення їх у світлі марксистсько-ленінської методології", переглянуто склад науково-дослідних інститутів, курсів українізаторів, перекладачів, літредакторів та іншого мовно-літературного персоналу видавництв і "очищено його від націоналістичних класово-ворожих елементів", посилено "політичне виховання мовних робітників".

Таке виховання продовжилось і після того, як у січні 1938 р. в Україні на заміну репресованому Станіславу Косіору з'явився новий лідер КП(б)У — Микита Хрущов. З його приїздом політика "коренізації" зійшла нанівець. Зокрема, постановою політбюро ЦК КП(б)У від 10.04.1938 р. "Про реорганізацію національних шкіл на Україні" такі школи та інші навчальні заклади мовами національних меншин ліквідувалися, а учнів переводили в школи з українською і російською мовами навчання. Провину за "шкідництво" у сфері народної освіти було покладено насамперед на колишнього наркома освіти В. Затонського, заарештованого у листопаді 1937 р., та на апарат наркомату, а також на колишнього Голову Раднаркому УСРР/УРСР П. Любченка, який покінчив життя самогубством у серпні 1937 р.

Масштаби антиукраїнського терору виразно засвідчує той факт, що уже в другій половині 1930-х рр. молоде покоління українців було майже цілком позбавлене навчальної літератури з української мови. Були заборонені і шкільні підручники і посібники для вищої школи. Внаслідок цього студенти філологічних факультетів залишилися без будь-яких посібників як з історії української мови, так і з сучасної літературної мови.

20.04.1938 р. було ухвалено спільну постанову Раднаркому СРСР і ЦК КП(б)У "Про обов'язкове вивчення російської мови в неросійських школах України". Ця постанова виникла у розвиток рішення Раднаркому СРСР і ЦК ВКП(б) "Про обов'язкове вивчення російської мови у школах національних республік і областей". 08.05.1938 р. політбюро ЦК КП(б)У ухвалило рішення "Про складання нового українського правопису", у жовтні 1938 р. розглядалося питання про роботу реорганізованих національних шкіл, а у квітні 1940 р. спеціальною постановою регулювалося викладання російської мови в національних школах УРСР.

Змінилася ситуація й у книговидавничій справі. У 1930 р. українською мовою було видано 6 394 назви, у 1933 — 3 472, у 1937 — 2 566, у 1938 — 2 159, у 1939 — 1 895. Поза сумнівом, у цій ситуації першорядну роль відігравала політика, спрямована на підрив ролі української мови в житті суспільства.

За матеріалами експертів.

Далі буде.

Не потураймо антиконституційним випадам російських прислужників

Заява Львівської крайової організації Народного Руху України

Сучасна антиукраїнська влада не перестає відкрито виступати проти всього національного. Так, депутат Верховної Ради від Партії регіонів Вадим Колесніченко звернувся до Генпрокуратури з вимогою скасувати рішення Львівської обласної ради про зобов'язання чиновників проводити офіційні заходи та наради на території області тільки українською мовою.

Нагадаємо, що 5 січня 2010 року облрада прийняла таке рішення з ініціативи депутата від НРУ Святослава Шеремети. Посадовці й депутати мусять говорити українською мовою, адже представляють український народ. Натомість деякі представники сучасної окупаційної влади в офіційному спілкувані нахабно вживають лише російську. Святослав Шеремета зауважив: "Це свідчить про те, що вони або інтелектуально не здатні вивчити українську мову, тоді вони не мають права обіймати ці посади, або ж вони відверті українофоби".

Львівська крайова організація Народного Руху України закликає громадськість не потурати антиконституційним випадам російських прислужників і виступити проти нищення рідної мови на нашій рідній землі. Не лише у Львові, а в кожному українському місті чи селі чиновники й депутати мусять офіційні заходи проводити лише українською мовою. Це визначає Конституція і це є ознакою здорового глузду.

Очевидно, що Львів став важливою ціллю влади в новому етапі боротьбі за зросійщення України. Українські чиновники діють напрочуд злагоджено разом з російськими. Спочатку була заява Генконсула РФ Гузєєва про те, що української мови не існує, а тепер нібито "народний депутат" України Колесніченко не хоче розмовляти державною мовою.

Лише нація, яка усвідомлює себе історично й розвивається культурно, може втілити свої політичні інтереси в сильній, могутній державі. Мова є основою національної свідомості. Таким, як Колесніченко, залишається лише боротись проти українського народу, щоб прислужитися Російській Федерації.

В умовах тотального охоплення всіх інститутів державної влади представниками кримінально-політичної орди, український народ за свої права може боротися лише власними силами.

Львівська крайова організація Народного Руху України оцінює звернення Колесніченка в прокуратуру як провакацію, спрямовану на розкол і денаціоналізацію українського суспільства. Віримо, що український народ дасть гідну відповідь зазіханням на рідну мову.

Прес–служба ЛКО НРУ.

Провокація на випередження?

Події в Україні початку 2011 вкотре нагадують про древню народну мудрість: "Все нове – добре забуте старе". Тому нинішні арешти, які, прочинаючи з 1-го січня, відбулися в ряді міст України, не є нічим новим. Таке вже було в недавній історії України. Січень 1972 року – це час чергової хвилі арештів дисидентів, або, як кажуть політв'язні, нового покосу. Тоді були запроторені до в'язниць Василь Стус, Іван Світличний, Іван Дзюба, і багато-багато інших знакових в ті часи імен.

Нині у влади знову прокинувся, приспаний роками напівдемократії, тваринний інстинкт — арештовувати та залякувати. І це в першу чергу пов'язане тоталітарно-кримінальним вихованням керівників каральної системи в Україні на чолі з генералом Могильовим, уже не згадуючи про інших. Зрозумівши, що арешти перших осіб опозиції не дадуть очікуваного ефекту, було обрано нову тактику — привернення уваги до осіб та організацій, які можуть відіграти роль страшилки для електорату Януковича, який, як показують соціологічні заміри, починає від нього вже відвертатися.

У якості такої страшилки обрано Всеукраїнське об'єднання "Тризуб" ім. С. Бандери та Всеукраїнське об'єднання "Свобода", активісти яких були арештовані. Першого січня кинуто за грати керівників запорізької "Свободи". 8 січня 2011 року на Рогатинщині Івано-Франківської області було затримано керівника Центрального проводу "Тризуб" Андрія Стемпіцького, його сина Пилипа, а також Романа Хмару. 9 січня було затримано колишнього керівника Центрального проводу Дмитра Яроша, першого заступника керівника ВО "Тризуб" Андрія Тарасенка, голову Українського відділення Антиімперського фронту Ростислава Винара та Голову Дніпропетровської обласної організації "Тризуб" — Сергія Борисенка. 10 січня арештовано голову Тернопільської обласної організації "Тризуб".

Як повідомили в Центральному проводі "Тризубу" на час написання цього коментаря за грати було кинуто 15 членів організації. Офіційно заарештованим висуваються звинувачення в тероризмі у зв'язку з підривом пам'ятника Сталіну в Запоріжжі, що стався у новорічну ніч. "Тризуб", натомість, усі висунуті правоохоронними органами звинувачення вважає надуманими, сфабрикованими та замовними, кваліфікуючи їх як вияв політичних репресій і спробу придушення українських патріотичних сил.

"Орли" генерала Могильова заявляють, що арештовані на Івано-Франківщині члени "Тризуба" були озброєними. За версією Сектору зв'язків з громадськістю Управління МВС України в Івано-Франківській області, до обласної міліції надійшла інформація про те, що на територію Прикарпаття прибула група осіб, які планують проведення незаконної акції, що може мати широкий суспільний резонанс...

У міліції стверджують, що під час затримання було виявлено та вилучено автомат АКМСУ без номера та 124 патрони до нього, 3 пістолети різних марок з набоями, саморобні ножі, 9 радіостанцій різних марок, дві гранати без запалів, дві пневматичні гвинтівки з оптичними прицілами, помпову рушницю, споряджену набоями. За цими фактами порушені кримінальні справи за "Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами".

Колишній перший заступник голови центрального проводу Тризубу Валерій Чоботар заявляє, що під час одного з затримань хлопцям підкинули зброю в машину. Далі він коментує ситуацію, яка склалася: "Їздити по Західній Україні з автоматичною зброєю — взагалі дебілізм. Ми люди з вищою освітою, нормальними мізками і повністю адекватні". А щодо арештів, то вони, за інформацією В. Чоботаря, проходили брутально. Зрештою як і всі інші затримання доби Януковича, часу сили без розуму.

Будучи детально обізнаним, як у 70-80 рр. 20 століття, у час брежнєвського маразму українським дисидентам підкидалася зброя, зашивалися наркотики, влаштовувалися провокації з проститутками, маю багато підстав уважати й нинішні події — підриви запорізького Сталіна та арешти, які за ними слідували, — провокацією. Придивляючись ближче до "виявленого" арсеналу зброї, не знаходжу відповіді на прості запитання: кому потрібно нині, у час мініатюрних

мобільних телефонів якісь радіостанції? Чи людина при нормальному глузді буде возити з собою цілий арсенал зброї, коли навіть кримінальний світ не афішує себе зі зброєю.

Ситуація прояснюється, коли брати до уваги факт, що в рядах Партії регіонів звучать голоси, щоб не чекати до виборів осені 2012 року з прийняттям "кардинальних рішень", бо можна знесилитися. Тепер треба "рвати" все, що можна, поки є ще сила. При нинішньому рівні падіння добробуту населення можна утриматися й "рвати" лише за умови, що влада зуміє посіяти глибоку ненависть мешканців східних областей до західних. Звичайно, що так можуть діяти люди з маніакальною ментальністю окупантів та провокаторів.

На жаль, після оприлюднення "сенсації" про "вилучену" в тризубівців зброю знов пішла в Інтернеті злива страшних, просякнутих ненавистю до "недобитих бандерівців" коментарів. А влада з приводу тої дикої ксенофобії мовчить. Хоч не така вже й велика штука, як показує досвід Польщі, щоб знайти коментаторів-ксенофобів.

Відсутність реакції на інтернет-ксенофобію — явище співзвучне з заявами міліції, що після того, як у Луцьку на наріжному камені під пам'ятник Бандері було намальовано червові свастики, вона не застала зловмисників... Але втішила всіх, заявивши, що наразі їх розшукує. Так само як і "наразі" вона розшукувала тих, хто на початку 90-х років підривав пам'ятник Бандері у його родинному Старому Угринові.

У народі кажуть, що мовчання є знаком згоди...

Ще однією загадкою в історії із запорізьким пам'ятником Сталіну є заява "Тризуба" про його причетність до знищення запорізького пам'ятника Сталіну 28 грудня, коли ідолу сталіністів було відбито голову. Я подивився фільм про це в Інтернеті. І виникає питання: як можна було щось відрізати в білий день при наявності охорони? Це без проблем можна було зробити лиш тоді, коли хлопці-відрізанти були інструментом у чужій провокації.

Свого часу, до середини 90-х років, багато уваги приділяв організаційній праці. Набутий тоді досвід показує, що в багатьох громадських організаціях та партіях є люди, які з дитячою наївністю піддалися на провокації або для самовтихи схильні робити голосліві ефектні заяви, не задумуючись над їх наслідками. Не виключено, що й у даній ситуації також так було. І все це аж ніяк не "дитячий садок" наївних хлопчаків, а елемент великої провокації з боку політичних технологів, які обслуговують владу.

Наслідки, в які вилився той крок — наяву. Нині з боку шовіністичних радикалів лунають адресовані В. Януковичу вимоги заборонити діяльність партій і організацій "націоналістичного" спрямування. І якщо до числа націоналістів вони віднесуть навіть Юлію Тимошенко, то що тоді говорити про Народний Руху України. На нього знов, як у 1989-91 роках наведений приціл шовінізму. І тому всі політичні сили, які стоять на позиції української України просто зобов'язані рішуче зупиняти бездумне пустослів'я охочих покрасуватися. Цього вимагає нинішній складний час.

А що стосується запорізького вибуху, то ми ніколи не дізнаємося правди, ані хто фактичний виконавець, ані, тим паче, хто їхній замовник. Навіть якщо з когось і виб'ють "зізнання" і доведуть справу до суду. А щоб до цього не дійшло, мусимо надавати розголосу. І мусимо пам'ятати про фундаментальне питання: кому це вигідно?

Мені, українському журналістові за останній час доводилося декілька разів вислуховувати докори: що ж то в Україні робиться, що будують пам'ятники Сталіну. Не думаю, що це питання не звучить при зустрічах Януковича з лідерами інших держав. В інтерв'ю друкованого в Україні колишнього прем'єра Польщі Ярослава Качинського виразно бачимо, що політики говорять між собою про багато-що такого, що недосяжне для преси. Не виключено, що чергове запитання про пам'ятник "дістало" Януковича, й він вирішив його "розв'язати". Так, як вміє і любить, не забуваючи про особисту політичну вигоду. А вона — відбудова репутації рішучого керівника, себто "оперативне" знайдення "винних". І на ці завдання кинуто "орлів" Могильова та Хорошковського.

Політичне рішення про демонтаж того, на будівництво чого було дано згоду (і Янукович, і Герман у квітні — травні 2010 року тривалий час заявляли, що вони в питанні пам'ятника Сталіну керуватимуться волею народу), не входило в рахунок. Тим паче, що коаліційний партнер ситих олігархів, "захисники" "гнаних і голодних" — комуністи вже раз погрожували бунтом "на кораблі". Тому кусок бетону, який останніми місяцями викликав в Україні стільки емоцій, було "пущено в розхід". На це вказує ряд доволі дивних випадковостей, які дають підстави припускати, що все це була режисерованим.

Не можна забувати, що в справах "розходів" донецька команда, яка нині оточує Януковича, має чималий досвід. Найбільш знакові й водночас загадкові у тому ряду — вбивства бізнесмена Олександра Брагіна (восени 1995 року) та народного депутата й олігарха Євгена Щербаня (восени 1996 року, коли Янукович уже прописався у коридорах донецької влади). Нині ми є свідками, що приходить час замахів на політичні сили. Політичне знищення Юлії Тимошенко провалилося. Тому розпочато галасливу зачистку від правого спектру. Треба ж привчати вірний електорат до образу "твердої руки"!

Викладені в останніх двох абзацах думки не є представленням фактів, а це узагальнене публіцистичне розуміння процесу, що нині відбувається в Україні. Він викликає тривогу, бо все більше нині говориться про силу й усе менше про розум, та про любов. А де є сила без розуму, там неодмінно може прийти біда, бо окремі "орли", не приховуючись, впиваються запахом крові.

Живучи у передчутті біди, українці вимагають від опозиції мудрості і рішучості, бо тільки вони можуть відвернути біду.

Мирослав Левицький,
Інформаційно-аналітичний відділ Народного Руху України.

Політичний процес 59-ти

70 років з дня суду над молодими оунівцями

У Львові вшанують 70-річницю гучного політичного процесу 59-ти. Протягом трьох днів, 17-19 січня 1941 року, відбувався показовий суд над 59-ма молодими українцями, переважно львівськими студентами. Комуністичний режим звинуватив молодь в антирадянській діяльності. Досудове слідство тривало чотири місяці.

37 юнаків і 22 дівчини були студентами Львівського університету імені Івана Франка, медичного й політехнічного інститутів, а також учнями шкіл та гімназій. Наймолодшій було 15 років, найстаршому – 30.

Радянська влада звинувачувала їх у приналежності до ОУН та антирадянській діяльності. Слідство тривало чотири місяці, а це був час катувань, терору, залякувань, приниження людської гідності. Серед заарештованих були майбутній командувач УПА-Північ Дмитро Клячківський (псевдо Клим Савур) і сестра майбутнього головнокомандувача УПА Романа Шухевича – 18-річна Наталя.

В архівах СБУ зберігається 10 томів справ щодо процесу 59-ти молодих галичан. Центр історичних досліджень звернувся до Служби з проханням надати для вивчення ці документи. Адже донині ця справа маловідома, зазначив директор музею "Тюрма на Лонцького", історик Руслан Забілий.

"Ці люди були приналежні до ОУН, але вони не займали високих посад в організації, так як це подавала радянська влада, – каже він. – Це були звичайні члени ОУН і зв'язкові. Радянська влада організувала цей процес як показовий, щоб продемонструвати, що ОУН, як єдина організація, яка бореться проти радянського режиму в Західній Україні, ліквідована. Насправді це було далеко не так, боротьба продовжувалась. Але декларувалося, що арештована вся верхівка крайової ОУН".

Судовий процес над 59-ма молодими людьми розпочався 17 січня 1941 року. Попри те, що політичні процеси завжди були закритими, суд над молоддю радянська влада зробила показовим. Але студенти не визнали себе винними, не покаялись і заявляли в залі суду, що вони непримиренні вороги радянської влади. Про це свідчать архівні документи. Суд засудив 42 молодих людей, серед них 11 дівчат до смертної кари. 17 осіб було ув'язнено на 10 років. Таке судове рішення судді пояснювали тим, що "майже всі підсудні заявили, що не хочуть зупинити ворожої діяльності проти радянської влади". Однак Колегія Верховного суду СРСР від 15 березня 1941 року "пом'якшила" вирок львівському суду: 19 засуджених 14 квітня 1941 розстріляли, інші отримали термін від 4 до 10 років позбавлення волі. Одну студентку депортували за кордон. Донині невідоме місце поховання страчених 19 молодих людей. Є припущення, що це територія Левандівки у Львові. Тому наступного року планують провести пошукову роботу і ексгумацію людських останків.

Радіо Свобода.

Вийшов у світ прозовий роман Ліни Костенко

Напередодні Нового року у видавництві "А–БА–БА–ГА–ЛА–МА–ГА" на світ з'явилася одна з найбільш очікуваних книжок в українській літературі – "Записки українського самашедшого" Ліни Костенко.

"Я сподівався на подію, а з'ясувалося, що це – вибух. Книжка вражає по-справжньому. Здається, у нас так ще не писали. Сподіваюся, що це буде несподіванка для всіх", – сказав на презентації першого опублікованого прозового роману поетеси видавець Іван Малкович.

Директор видавництва "А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА" зацитував слова академіка Івана Дзюби, який читав рукопис твору й назвав його "вражаючою хронікою душі інтелігента в світі абсурдів – українського і планетарного".

За словами самої Ліни Костенко, вона здійснила величезну роботу (яка тривала з 2001-го по грудень 2010-го) у прагненні дослідити, як людство, Україна входять у третє тисячоліття, а також "співвіднесення України зі світом, людини з Україною й зі світом". "Це не жіночий роман. Це сюрреалістичний Вавілон сучасного світу", – сказала вона.

Твір написаний від імені 35-річного комп'ютерного програміста, який на тлі особистої драми прискіпливо сканує всі вивихи нашого глобалізованого часу. Ліна Костенко зізналася: дуже давно хотіла написати "Записки українського самашедшого", які, на відміну від гоголівських "Записок...", мали б свою специфіку. "Мені дуже шкода було свою рідну, незалежну державу, не хотілося писати чогось прикрого. Але коли я побачила, що ми її втрачаємо, що це моральна катастрофа і винуваті не тільки вороги, а часто самі українці, і навіть патріоти, і навіть з вусами, я свідомо на це пішла, бо колись треба просто скинути з себе останні ілюзії і втриматися над краєм прірви", – сказала вона.

Як зазначив Іван Малкович, це книжка, роботу над якою здійснено в рекордно короткий час – закінчений варіант рукопису потрапив до видавництва за три тижні до друку. Наклад видання – 10 тисяч примірників. Видавець також повідомив: Ліна Василівна дала згоду в другій половині січня провести 8 презентацій книжки в різних містах України.

На презентації йшлося й про майбутні книжки Ліни Костенко. Так, якщо презентований твір написано від чоловічого імені, то наступний, що "відбрунькувався від цього роману і писався паралельно, буде вже жіночий, бо в героя є дружина, яка тут не могла реалізуватися", зізналася авторка. Вже готові до друку дві збірки поезій. Поспішає Ліна Костенко і з завершенням чорнобильської книжки, матеріали для якої збирала в експедиціях з 1995 року.

Георгій Лук'янчук.

Володимир Білінський:
Бажання написати правду виникло через те, що постійно стикався із брехнею офіційної російської влади

Книга Володимира Білінського "Країна Моксель, або Московія", що побачила світ у Видавництві імені Олени Теліги, зробила серед читачів, які цікавляться історією своєї Батьківщини, фурор. Його можна порівняти хіба що з публікацією "Криголама" Віктора Суворова, який спростовував міфи Сталіна та його пропагандистів про Другу світову війну. Так само Володимир Білінський руйнує російські історичні міфи про колиску трьох братніх народів та інші. Про це й про наслідки розвіювання міфів у розмові з автором.

– Пане Володимире, що спонукало Вас до праці над книгою "Країна Моксель, або Московія"?

– Це надзвичайно складне запитання. Якщо коротко, то бажання написати правду виникло через те, що постійно стикався із брехнею офіційної російської та більшовицької влади. Це також спонукало до вивчення історії. У молоді роки я читав усе, що потрапляло мені до рук. Отже, у мене виникало дуже багато запитань, на які офіційна російська історія не давала відповіді.

Офіційна історія Росії – це історична байка, де скомпоновано безліч "фактів", які не мають ніякого пояснення. Знайти пояснення – з цією метою і було написано книжку.

– Чим є "Країна "Моксель": дослідженням, популярною "наукоподібною" книжкою тощо? Своїм твором Ви, як і Віктор Суворов свого часу, спростовуєте усталені міфи історії північно-східного сусіда, які нам нав'язували?

– Читачі – а мені телефонують з Америки, Канади, Австралії, Європи – кажуть, що я зруйнував їхнє сприйняття світу. Ця книга спростовує ту маячню, яку нам подавали за історію. В офіційній російській історії немає жодного достовірного факту. Візьміть хоча б заснування Москви в 1147 році. Це вигадав ще в 1272 році хан Менгу-Тимур. Або міф про Олександра Невського: адже такої людини насправді – всупереч офіційній російській історії – у Росії не було.

Дмітрій Донской і Куликівська битва – стовідсоткова вигадка. Зверніть увагу: нам нав'язували думку, що Україна звільнилася від так званого, я підкреслюю це, татарсько-монгольського іга в 1362 році – після битви Ольгерда на Синіх Водах. Насправді ми позбулися монголо-татарів у 1320 році. Вони намагалися переконати нас, що Данило Галицький, Київська Русь і Галицько-Волинське князівство нібито перебували в такому самому становищі, як і Ростово-Суздальська та Рязанська землі. Що є стовідсотковою неправдою.

Якщо ми заглянемо до Літопису Руського, а він ще має назву Іпатіївський літопис, або Іпатьєвський літопис, то побачимо, що там немає жодної згадки про якісь стосунки хана Батия із Галицько-Волинським князівством у 1240–1250 роках. Данило Галицький жив собі, наводив лад після навали хана Батия – і все.

А Ростово-Суздальська й Рязанська землі з першого дня приходу хана Батия заселялися татарсько-монгольськими родами, хоча ці роди, я це підкреслюю, не стовідсотково татарсько-монгольські, а тюркські, тому що в Золотій Орді державною мовою була уйгурська. Усі документи, навіть знамениту ясу Чингісхана, писали уйгурською мовою. І це засвідчено не лише істориками минулого, а й тими ярликами, документами, які до нас дійшли. Тобто ми, Київська Русь, і Московські землі перебували у різному становищі. Ось для цього Москві й потрібно було перебрехати всю історію. Інакше б вони не мали навіть якогось уявного права на київський спадок.

– Ваше дослідження ґрунтується лише на наукових фактах?

– Жодних моїх гіпотез немає. Спочатку я писав її емоційно й назвав книгу – роман-дослідження, тобто це були мої емоції, моя душа, моє бачення подій, а II і III том – суто історичне дослідження. У першому томі я залишив назву роман-дослідження, тому що там є моє звернення до О. Солженіцина, Ю. Лужкова, І. Глазунова, В. Жириновського – тобто є мої емоції. А в другому й третьому томі – дослідження виключно московської російської історії. Там – стовідсоткові факти.

– Скажіть, а де коріння сучасного російського народу? Що це за етнос, якщо Московія, Росія – Моксель?

– Не я вигадав Моксель, про нього згадували Вільгельм де Рубрук у 1254 році, арабський письменник Джувейні, Рашид-ад-Дін. Важливо інше: у 1851 – 1854 роках упродовж чотирьох літ Ростово-Суздальську землю й усю серцевину стародавньої Московії: Московську, Ярославську, Тверську, Володимирську, Івановську, Рязанську губернії, – цю "исконно русскую" землю, досліджував археолог Уваров, який розкопав 7729 курганів. Він і його колеги дослідили всі стародавні речі, могили, пам'ятники й не знайшли жодного слов'янського поховання – лише стовідсотково фінські. Тобто археологія заперечує факт існування слов'ян на Ростово-Суздальській землі. Тип слов'янської людини й тип фінської – це різні за походженням етноси.

Російський професор О. Богданов, завідувач кафедри Московського університету в 1860 – 1880 роках XIX століття, дослідив "уваровські" останки й підтвердив, що все знайдене – це фіни. Я вже не кажу про речі, монети – вони зафіксували вік курганів. І всі вони стовідсотково фінські. Дуже багато наших українських професорів не можуть цього сприйняти. Річ у тім, що розкопані О. Уваровим кургани (першого і другого періоду) походили з XIII–XVI століття (там знайдено горщик з монетами Івана Грозного), але там немає слов'янських могил. Антропологія й археологія стовідсотково це підтверджують.

Я пропонував російській професурі: зробіть генні дослідження – зараз є можливості. Але вони не хочуть.

І ще. Є така наука, як топо- і гідроніміка. Зверніть увагу: на Ростовсько-Суздальській і Московській землях донині зберігаються тисячі (Уваров цілими сторінками перелічує) назв річок, озер, поселень, горбів, лощин тощо. І всі вони – фінського походження. Візьмімо слово Ока – це фінське слово "йокі" – вода. Візьміть Москва – фінське слово, існує три переклади, але головний, перший – це гнила, погана вода. Фін, який чує слово Москва, не поселиться біля води, яку не можна вживати.

Член-кореспондент РАН Спіцин свого часу казав, що при зміні етносів жодна назва не зберігається. Новий етнос привносить нові назви. А щодо Ростово-Суздальської землі, то за тисячу років – з VIII–IX до XVII–XVIII століття – збереглася вся топо-, гідроніміка. Знаменитий готський історик VI століття Йордан Ібн-Фарлан, який у 922 році був у Болгарії, це зафіксував, не кажучи вже про нашого Нестора, який чітко написав на початку XII-го століття, де хто "сидить", на Ростовському озері – "сиділи" фіни. Якби Нестор знав, що там були слов'яни, то він би обов'язково про це згадав. Тому висновок: там не було слов'ян.

– Що станеться, якщо істинна історія, яку Ви пишете, проб'є собі дорогу (у цьому в мене немає сумнівів)? Які будуть наслідки для росіян і українців, що перебувають у полоні чужих міфів?

– Міг би дуже довго говорити на цю тему. Сьогодні нам потрібно вже зрозуміти, що поборювання українцями один одного є для нас смертельною небезпекою.

Наслідком для росіян стане те, що раз і назавжди росіяни перестануть бути претендентами на українську землю й українську історію, на українську церкву й усе наше українське. І від цього, мені здається, вони не постраждають. З огляду на їхній націонал-шовінізм, то вони, звісно, до такої психологічної розв'язки сьогодні не готові, але їм потрібно до цього готуватися.

Розмову вів Євген Петренко.

Найкращі книги 2010 року

Академічне зібрання творів Григорія Сковороди отримало гран-прі Всеукраїнського рейтингу "Книжка року–2010". Вийшло у харківському видавництві "Майдан" накладом 67 примірників. Обсяг – 1400 сторінок.

– Над книжкою почав працювати 2001-го, – розповідає укладач, професор 54-річний Леонід Ушкалов. – Раніше Сковороду видавали з помилками. Замість староукраїнської літери "ять", яка читається як "і", ставили російську "е". Писали не "вітер", а "вєтер". У виданні 1973-го трапилося слово "одебілілость". Насправді треба "оледеділость" – взялося кригою. У діалозі "Алфавіт миру" є фраза "Оцей чоловік щось робить, як ведмідь, навчений танцювати воробкі". А треба писати "В Робські". Це – білоруське містечко, де ведмедів учили танцювати.

Перший наклад упорядник видав за свій кошт. Йому допоміг Олег Марченко, професор Московського університету. Разом назбирали $1 тисячу і влітку надрукували 67 примірників.

– Колеги з канадійського університету Альберти назбирали ще невелику суму. Її вистачить на 300 книжок. Кожен примірник виготовляють вручну, він коштуватиме 200 гривень.

У номінації "Красне письменство" переміг роман киянки 50-річної Оксани Забужко "Музей покинутих секретів". Книжка вийшла у столичному "Факті". За рік продали майже 20 тисяч примірників.

– Роман Забужко варто перечитати тим, хто недолюблював твори цієї авторки, – каже письменник 32-річний Тарас Антипович, який був у журі конкурсу. – Я ніколи не був шанувальником Забужко, але ця її книжка найкраща. Хоч у дечому ця авторка не може не дратувати. Її фірмова істерична інтонація, місцями нестерпне багатослів'я нікуди не ділися.

Історичний роман 80-річної Ліни Костенко "Берестечко" відзначили в поетичній номінації. Його видали в столичній "Либеді" 7-тисячним накладом. До нього додають диск зі звуковою версією твору, яку записав Петро Бойко.

Поему Ліна Костенко написала 1967-го. Потім тричі дописувала. Оформлював її столичний художник Сергій Якутович.

– Ліна Василівна не коригувала мою роботу. Сказала: подивлюся вже готову. На презентації похвалила: "Нарешті настав час поетів і художників". Для мене це було найбільшим щастям, – зізнається він.

Серед переможців також і енциклопедичний довідник "Рух опору в Україні: 1960 – 1990" видавництва "Смолоскип", що містить багато матеріалів про виникнення Руху та його членів.

Небога від Бога

7 січня 2011 року на 80 році життя померла Михайлина Хомівна Коцюбинська, одна із моральних авторитетів та інтелектуальних символів шістдесятництва.

Народилася племінниця класика української літератури Михайла Коцюбинського у Вінниці 18 грудня 1931 р. у меморіальному будинку родини письменника. Через декілька років переїхала до Чернігова, де її батьки створили Меморіальний музей Михайла Коцюбинського.

У домі Коцюбинських панувала ідеальна атмосфера для становлення першокласного філолога. Цьому сприяли й часті зустрічі з Павлом Тичиною та іншими письменниками, і читання віршів, і занурення у світ квітів, які вирощував власноручно її батько Хома, директор музею М. Коцюбинського. "Коцюбинський і Тичина дали мені чуття слова, навчили мене дивитися на життя як на художній твір", — писала вона згодом.

А далі було стрімке професійне зростання: закінчила філологічний факультет Київського держуніверситету, була "рожевою" комсомолкою, а потім і членом Комуністичної партії, блискуче та швидко захистила дисертацію. Згодом отримала цікаву та творчу роботу в Інституті літератури ім. Т. Шевченка АН УРСР, написала й видала першу книгу "Література як мистецтво слова".

Літературно-критичний доробок М. Коцюбинської того часу є типовим зразком літературознавства 1960-х років. Її статті й есеї звернені передусім до слова, до поетики й образності В її доробку того часу було багато статей про Т. Шевченка...

ХХ з'їзд КПРС приголомшив — виявилося, що М. Коцюбинська надто багато чого ще не знала про справжню радянську дійсність. Величезний вплив на неї після цього мали Євген Сверстюк, Іван Світличний, Василь Стус, Григорій Кочур, Борис Антоненко-Давидович, Алла Горська та інші шістдесятники, об'єднані довкола Клубу творчої молоді. Саме вони й допомогли їй з "правовірної радянської людини" з блискучим майбутнім стати одним із рушіїв інтелектуального руху шістдесятників. "Моє друге, духовне народження пов'язане з середовищем шістдесятників", — писала Михайлина Хомівна. Їй довелося переробляти себе й учитися бачити життя інакше, не ідеально-довірливо, а критично й раціонально.

1948 рік: Михайлина Коцюбинська з батьками – Хомою Михайловичем і Катериною Яківною. Фото з домашнього архіву.

Першим публічним виявом громадянської позиції був протест під час перегляду фільму Сергія Параджанова "Тіні забутих предків" проти арештів 1965 року серед української інтелігенції, зокрема й її близьких друзів. Після цього "демаршу" — виключення в 1966 р. з партії, відмова публікувати будь-які наукові статті, навіть праці про творчість Т. Шевченка і, нарешті, звільнення в 1968 р. з Інституту літератури. М. Коцюбинська протягом тривалого часу ніде не могла влаштуватися на роботу. І тільки після прохання знайомої канадської комуністки її прийняли на роботу у видавництві "Вища школа", яке тоді тільки створювалося. У цьому видавництві блискучий науковець, якому сам академік О. Білецький пророкував стрімку кар'єру, Михайлина Хомівна й пропрацювала рядовим редактором цілих 18 років аж до 1986 р. Протягом цих років влада не пропустила у друк жодної її наукової праці. Отака плата за "прямостояння", бажання залишатися собою й бути вірною своїм переконанням.

Але протягом усіх цих довгих років внутрішньої професійної еміграції вона була надзвичайно активною у громадському русі: була членом КТМ, виступала на літературних вечорах, виготовляла та поширювала самвидав, допомагала родинам заарештованих та репресованих дисидентів, виступала публічно на їхній захист, писала та підписувала власним іменем (без жодних псевдонімів!) листи-протести, петиції та вимагала звільнення дисидентів з тюрем, на що тоді теж потрібно було мати неабияку мужність.

1972 року під час другої хвилі арештів української інтелігенції протягом кількох місяців її регулярно викликали на допити в КДБ, проводили обшуки, вилучали з редакцій вже готові публікації. На допитах вона трималася рівно й гідно, не даючи себе зламати. Поставивши метою дискредитувати рух шістдесятників, КДБ домагався публічного каяття М. Коцюбинської, але вона не здалася. КДБ навіть шантажував її тим, що відберуть її дитину Таню в дитячий будинок, але вона вистояла.

Після 1987 р. М. Х. Коцюбинська активно повернулася в літературу. 1990 р. вийшла друком, написана ще в кінці 1960-х, монографія "Етюди про поетику Шевченка", було опубліковано цілу низку літературно-критичних статей. До останнього часу вона працювала в Інституті літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. У 1999 р. вона разом із творчим колективом закінчила свою чи не найвагомішу працю — видання багатотомного наукового зібрання творів Василя Стуса у 9 книгах. "Усе моє життя — з негараздами, сумнівами і болями, розчаруваннями і сподіваннями — все для мене освітлене оцією працею", — згадувала Михайлина Хомівна.

Останні роки М. Х. Коцюбинська активно працювала у видавничій справі як упорядник, редактор, автор статей, передмов та післямов, була членом редакційної ради альманаху "Молода нація" та інших видань, була постійним учасником наукових конференцій та радо виступала з публічними лекціями в багатьох університетах України. Останні роки особливо її цікавила епістолярна література — листи письменників та художників, які вона з любов'ю описувала та досліджувала, а згодом видала чудову розвідку "Зафіксоване і нетлінне".

У 2005 році двотомник її праць "Мої обрії" було відзначено Національною премією імені Т. Шевченка. Михайлина Коцюбинська — лауреат премій імені академіка О. Білецького, В. Стуса, О. Теліги, премії Фундації Антоновичів (США), а також удостоєна звання "Заслужений діяч науки і культури України".

Останні 20 років Михайлина Хомівна дуже тісно співпрацювала з видавництвом "Смолоскип". Вона радо відгукувалася на будь-які наші пропозиції: чи то зустрітися з творчою молоддю на Ірпінських семінарах, чи то фахово допомогти, зокрема в таких вагомих проектах, як десятитомне видання творів Вячеслава Чорновола чи науковому редагуванні моєї книги "Український самвидав: літературна критика та публіцистика (1960-і - початок 1970-х років)".

Олесь Обертас,
кандидат філологічних наук, директор Музею-архіву та документального центру українського самвидаву при видавництві "Смолоскип".

Найпопулярніші імена серед українців у 2010 році

Найпопулярнішими іменами 2010 року в Україні стали Олександр, Анастасія та Софія. Ці імена, за словами міністра юстиції, не втрачають популярності в Україні щонайменше останні 10 років.

Майже такими ж популярними минулого року були імена: Марія, Ганна (Анна), Дар'я (Дарина, Дарія), Вікторія, Поліна, Катерина, Єлизавета, Аліна, Олександра, Христина, Соломія.

Серед чоловічих імен найчастіше обирали такі: Максим, Артем, Данило (Даніїл, Даніл), Микита (Никита), Владислав, Денис, Андрій, Дмитро, Кирило, Іван, Назар, Богдан.

Цікаво, що в різних регіонах можна прослідкувати окремі уподобання щодо вибору імен. Так, у Дніпропетровській області найпопулярнішими були імена Арсен (Арсеній), Валерій, Ростислав.

У Закарпатській області – Євгенія, Наталія, Каміла, Ксенія. В Івано-Франківській області – Влада, Павло, Тарас. У Львівській області – Марта.

У Кіровоградській області – Іванна. У Миколаївській області – Аліса, Мілана, Злата. В Одеській області – Уляна, Владислава, Альона.

У Полтавській області – Надія, Тарас. У Харківській області – Ксенія, Уляна, Варвара, Злата.

У Хмельницькій області – Владислава, Ілона, Іванна, Мар'яна, Василь, Вадим, Захар, Костянтин. У Чернівецькій області – Богдана, Валентин, Георгій.

У Києві – Варвара, Аліса, Ксенія.

В органах РАЦС відзначають, що в 2010 році, як і в минулих роках, значна кількість батьків наполягала на тому, щоб імена Ганна, Христина, Данило, Микита, Кирило, Гліб, Пилип були зазначені за російським правописом.

Досить часто, за бажанням батьків, дітям присвоюються імена, які не відповідають правилам правопису й можуть надалі спричинити колізію при оформленні будь-яких документів.

Наприклад, зустрічаються такі форми чоловічих імен як Тімур, Раман, Владімір, Даніїл, Доніель, Кірілл, Філіп. Трапляються такі незвичні форми жіночих імен як Катіріна, Лізавєта, Єлісавета, Єліна.

А до рідкісних імен у 2010 році потрапили такі популярні колись імена як Герман, Родіон, Владлен, Влас, Лев, Ян, Мирон, Альбіна, Анжеліка, Віталіна, Елеонора, Майя, Ніка, Регіна, Сніжана, Лада, Рената, Ельвіра, Таміла, Нора, Дана, Еліна, Нонна, Клара, Зося, Стелла, Орися, Юстина, Юліана, Неоніла.

За матеріалами прес-служби Міністерства юстиції.

Фільм про карпатських пастухів серед найкращих у Голлівуді

Українець Борис Гришкевич із Закарпатської області увійшов до списку лауреатів міжнародного конкурсу "Життя за один день", який організували всесвітньо відомі режисери Рідлі Скотт і Кевін МакДональд спільно з "YouTube". Борис Гришкевич представив на конкурс фільм "Іванки. Один день у Карпатах" – про життя пастухів, котрі живуть у горах.

Це відео увійшло до списку 26 найкращих фільмів, що розповідають про один день з життя їхніх авторів. Вони були відібрані з 80 тисяч відео з 192-х країн світу.

"Іванки" Бориса Гришкевича й відео інших лауреатів змонтують у повнометражний фільм, який буде презентований 27 січня 2011-го року на кінофестивалі Санденс у США. На прем'єру фільму в США запрошені всі лауреати проекту. 28 січня фільм буде викладено у вільному доступі на каналі youtube.com / lifeinaday.

Монтувати повнометражний фільм буде оскароносний режисер Кевін МакДональд, який зняв такі фільми, як "Останній король Шотландії", "Торкаючись порожнечі" і "Одного разу у вересні".

Продюсером кіно виступив режисер Рідлі Скотт, відомий за фільмами "Гладіатор", "Падіння Чорного яструба", "Тельма і Луїза", "Той, що біжить по лезу" і "Робін Гуд".

"Життя за один день" стане першим глобальним повнометражним документальним фільмом, знятим користувачами протягом одного дня — 24 липня 2010 року.

Зазначимо, що останнім часом українські режисери стали частими гостями на міжнародній кіноарені. Новий фільм Сергія Лозниці "Щастя моє" потрапив у конкурсні програми багатьох міжнародних фестивалів. Світова прем'єра стрічки відбулася в рамках основної програми 63-го Каннського кінофестивалю, що стало дебютом України в основному конкурсі цього престижного кінофестивалю.

Після цього стрічка відзначилася на інших оглядах — у Карлових Варах, Торонто, Нью-Йорку. Фільму присуджений приз за кращу режисуру та приз Гільдії кінознавців і кінокритиків на відкритому російському фестивалі "Кінотавр", гран-прі Міжнародного фестивалю молодого європейського кіно VOICES, приз "Срібний абрикос" МКФ в Єревані, приз за найкращий сценарій на фестивалі "Кіношок" в Анапі йгран-прі МКФ "Молодість".

Крім того, у вересні минулого року український фільм Мирослава Слабошпицького "Глухота" з циклу "Мудаки. Арабески" потрапив у список фіналістів на Массачусетському кінофестивалі.

Січень 2011 Індекс: 91216
Часопис Народного Руху України. Зареєстровано Державним комітетом телебачення і радіомовлення України 01.06.2004 р. Серія КВ № 8802.
Адреса: 01034, м. Київ–34, вул. Олеся Гончара, 33. Адреса сайту: www.nru.org.ua Тел.: (044)531–30–43, E-mail:ruhpress @ukr.net
У номері використано повідомлення nru.org.ua, BBC, unian.net, maidan.org.ua, rukhpress.com.ua, dt.ua, RadioSvoboda.Ua, pravda.com.ua

Усією державою і кожний сам по собі вчимося покладатися тільки на себе.

ЧАС РУХУ

№ 01 (154) Січень 2011

Потрібні спільні дії на здобуття довіри людей

ЗАЯВА Народного Руху України щодо об'єднання всіх демократичних сил

Проблема об'єднання демократичних сил з року в рік стоїть на порядку денному в Україні. Через свою роз'єднаність демократичні сили раз по раз програвали, а влада опинялася в руках антидемократичних сил. Так сталося й цього разу, коли неусвідомлення відповідальності перед Україною і постійні сварки призвели до перемоги на президентських виборах антиукраїнських сил на чолі з В. Януковичем.

Напередодні президентських виборів 2010 року Народний Рух України закликав усі демократичні сили об'єднатися навколо одного кандидата, який здатен перемогти В. Януковича. На жаль, нас не всі почули. Деякі лідери окремих політичних партій закликали ігнорувати вибори й голосувати "проти всіх". Це призвело до поразки не тільки особисто Тимошенко. Програло українство й демократія.

За останні два десятиліття Народний Рух України неодноразово закликав національно-демократичні сили до консолідації. Дуже часто нас просто не чули й у результаті зазнавали поразок. У 2001 році Народний Рух України ініціював створення блоку Наша Україна й без будь-яких вагань віддав свій рейтинг на спільну справу, бо попереду були вибори до парламенту 2002 року й вибори Президента України 2004 року. Нині ж кожен, хто має рейтинг трошки вище нуля, вважає, що досяг уже всього в житті й намагається диктувати свої вузькопартійні умови. Більшість цих умов спрямовані не на об'єднання і захист національних інтересів, а на об'єднання одних демократичних сил проти інших демократичних сил. НРУ категорично відкидає принцип об'єднання проти когось. Ми об'єднуємося для захисту національних інтересів України!

Існує об'єктивна потреба об'єднання всіх демократичних сил – час і суспільство вимагають цього від нас. Удаваний моноліт влади є таким лише тому, що не існує ефективної протидії.

Виходячи з цього, Народний Рух України закликає до дій, котрі мають повернути довіру українців до національно-демократичних сил, а саме:

1. Негайно очиститися від перебіжчиків – "тушок", котрі зрадили довіру виборців; підготувати й оприлюднити спільну резолюцію з цього питання; опублікувати спільний "список ганьби".

2. Виробляти спільну позицію й координувати дії у Верховній Раді, у радах всіх рівнів, у сфері публічних акцій щодо найбільш кричущих проблем сьогодення, а саме:

– національної безпеки (питання, пов'язані з російською військовою присутністю на території України, питання енергетичної безпеки);

– національної історії та пам'яті (зневаги національних символів, змін у системі освіти, змін до законодавства про мови, знищення музеїв у Києво-Печерській Лаврі);

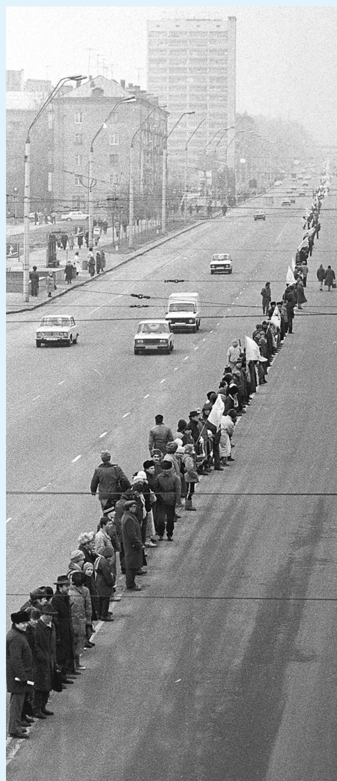
– соціальних питань та економічних – нових Податкового, Трудового та Житлового кодексів.

3. Утворити робочу групу з проведення спільних заходів та запланувати спільне відзначення всіма опозиційними силами Дня Соборності України 22 січня 2011 року, а також проведення спільної акції до дня Героїв Крут 27 січня 2011 року. Провести такі акції в усіх обласних і в більшості районних центрів України.

Реалізацію цих кроків сприятиме згуртуванню та об'єднанню демократичних сил. Час переходити від пустопорожніх слів до конкретних дій!

Слава Україні!

Від соборності України до єдності нації

Київ. 1990 рік. Ланцюг злуки.

День соборності України — свято, що відзначається щороку 22 січня в день проголошення Акту возз'єднання Української Народної Республіки й Західноукраїнської Народної Республіки, що відбулося в 1919 році. 22 січня 1919 року в Києві на Софійській площі відбулися урочисті збори, на яких був проголошений Акт Злуки (об'єднання) українських земель, засвідчений Універсалом про об'єднання УНР і ЗУНР в єдину Велику Україну.

День Соборності — це нагадування про те, що сила нашої держави — в єдності українських земель. 21 січня 1990 року живий ланцюг утворений сотнями тисяч людей з'єднав Київ, Львів та Івано-Франківськ на пам'ять про цю подію. Офіційно — 400 тисяч, неофіційно — до 4 мільйонів наших співгромадян.Колись ми повторимо "Великий ланцюг" від давнього Херсонеса до Києва, від Ужгорода до Луганська. Це акт повернення українського духу в українське тіло.

Київ. 1919 рік.

Народний комітет захисту України запрошує всіх небайдужих до долі України громадян 22 січня 2011 року на віче, присвячене Соборності України, що відбудеться у Києві на Софіївському майдані. Початок о 14 годині.

"Однині Українська Народна Республіка стає самостійною"

22 січня — День проголошення самостійності України

Узгоджені дії російських радянських військ та місцевих більшовиків на початку 1918 року поставили національно-демократичну революцію в Україні під загрозу поразки. Ситуацію ускладнювало існування на території УНР двох урядів, які однаково наполегливо заявляли про те, що вони українські та робітничо-селянські. Разом із війною декретів між ними продовжувалася силова боротьба. Ініціатива при спробах роззброїти противника у військових операціях належала харківському уряду. Тому контрольована ним територія розширювалася. Коли війська Антонова-Овсієнка, який очолював наступ, наближалися до міст, більшовицькі осередки на промислових підприємствах активізовувалися й нерідко, використовуючи червоногвардійські загони, піднімали збройні повстання.

Хоча тривалий час у середовищі української інтелігенції переважали автономістсько-федералістські погляди, надії на російську демократію, проте ситуація, що склалася, змусила керівництво Центральної Ради позбутися ілюзій щодо перетворення Росії на демократичну федеративну республіку. Байдужість багатьох до долі української державності, яка проявлялася під час наступу російських радянських військ, свідчила про слабкість національного руху й неспроможність керівництва повести за собою мільйонні маси населення. Більшовики Росії під федералістськими гаслами намагалися здійснити свої імперські наміри. Ця істина поступово ставала очевидною дедалі більшому колу українських політиків. Формальне відокремлення від режиму більшовицької диктатури ставало першорядним завданням. До цього додавалася необхідність проводити самостійні мирні переговори з Німеччиною та її союзниками.

Зважаючи на ці обставини, а особливо на наступ більшовицьких військ на Київ, на закритому засіданні Малої Ради, яке почалося 9 (22) січня 1918 року, було затверджено IV Універсал. Його текст розроблено на основі проектів Михайла Грушевського, Володимира Винниченка, Миколи Шаповала.

У ніч на 12 (25) січня М. Грушевський оголосив IV Універсал. У ньому говорилося: "Однині Українська Народна Республіка стає самостійною, ні від кого незалежною, вільною, суверенною державою українського народу. Зо всіма сусідніми державами, як то: Росією, Польщею, Австрією, Румунією, Туреччиною та іншими ми хочемо жити в згоді й приязні, але ні одна з них не може втручатися в життя Самостійної Української Республіки, — власть у ній буде належати тільки народові України..." Проголошувалося також, що влада в Україні належатиме тільки її народові, від імені якого виступатимуть Українські Установчі Збори. До їх зібрання мала керувати Українська Центральна Рада та її виконавчий орган, який отримав назву Рада Народних Міністрів.

Одним з найголовніших завдань, які потребували вирішення в найближчий час і знайшли своє відображення в Універсалі, було укладення миру з Німеччиною та її союзниками. Для цього в Брест була відправлена мирна делегація.

Мир із центральними державами й організація з їхньою допомогою оборони України стали реальним порядком у ході війни з більшовиками. Лише проголошення незалежності могло вивести країну на шлях самостійної міжнародної політики. Цій меті служив IV Універсал Центральної Ради.

Прийняття Універсалу стало визначною подією в житті українського народу. Тривалий шлях боротьби завершився логічним результатом: проголошенням незалежності.